

44.

Na temelju člana 315. točke 3) Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Predsjedništvo Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije izdaje

UKAZ**O PROGLAŠENJU ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA, BROJ 161, O SLUŽBAMA MEDICINE RADA**

Prolašava se Zakon o ratifikaciji Konvencije Međunarodne organizacije rada, broj 161, o službama medicine rada što ga je donijela Skupština SFRJ na sjednici Vijeća republika i pokrajina 5. listopada 1989. i na sjednici Saveznog vijeća 19. listopada 1989.

P. br. 1066
Beograd, 19. listopada 1989.

Predsjednik
Predsjedništva SFRJ
Dr. Janez Drnovšek, v. r.

Predsjednik
Skupštine SFRJ
Dr. Slobodan Gligorijević, v. r.

ZAKON**O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA, BROJ 161, O SLUŽBAMA MEDICINE RADA**

Član 1.

Ratificira se Konvencija Međunarodne organizacije rada, broj 161, o službama medicine rada, potpisana u Genevi, 27. lipnja 1985, u izvorniku na engleskome i francuskome jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski književni jezik glasi:

Convention 161

Konvencija 161

**CONVENTION
CONCERNING OCCUPATIONAL HEALTH SERVICES**

The General Conference of the International Labour Organisation. Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Seventy-first Session on 7 June 1985, and

**KONVENCIJA
O SLUŽBAMA MEDICINE RADA**

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je u Genevi sazvaio Administrativni savjet Međunarodnog biroa rada, sastala se 7. lipnja 1985, na 71. zasjedanju,

000318

Noting that the protection of the worker against sickness, disease and injury arising out of his employment is one of the tasks assigned to the International Labour Organisation under its Constitution,

Noting the relevant international labour Conventions and Recommendations, and in particular the Protection of Workers' Health Recommendation, 1953, the Occupational Health Services Recommendation, 1959, the Workers' Representatives Convention, 1971, and the Occupational Safety and Health Convention and Recommendation, 1981, which establish the principles of national policy and action at the national level,

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to occupational health services, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention;

Adopts this twenty-sixth day of June of the year one thousand nine hundred and eighty-five the following Convention, which may be cited as the Occupational Health Services Convention, 1985:

Part I

Principles of National Policy

Article 1

For the purpose of this Convention -

(a) the term „occupational health services” means services entrusted with essentially preventive functions and responsible for advising the employer the workers and their representative in the undertaking on-

(i) the requirements for establishing and maintaining a safe and healthy working environment which will facilitate optimal physical and mental health in relation to work;

(ii) the adaptation of work to the capabilities of workers in the light of their state of physical and mental health;

(b) the term „workers' representatives in the undertaking” means persons who are recognised as such under national law or practice.

Article 2

In the light of national conditions and practice and in consultation with the most representative organisations of employers and workers, where they exist, each Member shall formulate, implement and periodically review a coherent national policy on occupational health services.

Article 3

1. Each Member undertakes to develop progressively occupational health services for all workers, including those in the public sector and the members of production co-operatives, in all branches of economic activity and all undertakings. The provision made should be adequate and appropriate to the specific risks of the undertakings.

2. If occupational health services cannot be immediately established for all undertakings, each Member concerned shall draw up plans for the establishment of such services in consultation with the most representative organisations of employers and workers, where they exist.

3. Each Member concerned shall indicate, in the first report on the application of the Convention submitted under article 22 of the Constitutions of the International Labour Organisation, the plans drawn up pursuant to paragraph 2 of this Article, and indicate in subsequent reports any progress in their application.

Article 4

The competent authority shall consult the most representative organisations of employers and workers, where they exist, on the measures to be taken to give effect to the provisions of this Convention.

- imajući na umu da je zaštita radnika od oboljenja, bolesti i ozljeda na radu jedan od zadataka Međunarodne organizacije rada na temelju njezina ustava,

- s obzirom na relevantne međunarodne konvencije i preporuke o radu u ovoj godini, posebno na Preporuku o zaštiti zdravlja radnika iz 1953, Preporuku o službi medicine rada iz 1959, Konvenciju o predstavnicima radnika iz 1971. te Konvenciju i Preporuku o sigurnosti na radu i zdravlju radnika iz 1981, kojima se ustanovljuju principi nacionalne politike i djelovanja na nacionalnom planu,

- pošto je odlučila usvojiti izvjesne prijedloge u vezi sa službom medicine rada, koji su pod četvrtom točkom dnevnog reda zasjedanja,

- pošto je odlučila da se ovi prijedlozi formuliraju u obliku međunarodne konvencije,

- usvojila je 26. lipnja 1985, ovu konvenciju, koja će se zvati Konvencija o službi medicine rada, 1985.

Dio I.

PRINCIPI NACIONALNE POLITIKE

Član 1.

U smislu ove konvencije:

a) izraz „služba medicine rada” označava službu kojoj su povjerene prvenstveno preventivne funkcije i koja je zadužena za davanje savjeta poslodavcima, radnicima i njihovim predstavnicima u pogledu:

(i) potrebnih uvjeta za stvaranje i održavanje sigurne i zdrave radne sredine koja omogućuje optimalno fizičko i mentalno zdravlje na radu,

(ii) prilagodavanja rada sposobnostima radnika, imajući na umu stanje njihova fizičkoga i mentalnog zdravlja;

b) izraz „radnički predstavnici u poduzeću” označava osobe koje su takvima priznate na temelju nacionalnog zakona ili prakse.

Član 2.

U skladu s nacionalnim uvjetima i praksom i u konzultaciji s najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika, tamo gdje one postoje, svaka članica mora utvrditi, provoditi i povremeno preispitivati jedinstvenu nacionalnu politiku u vezi sa službom medicine rada.

Član 3.

1. Svaka članica se obavezuje da će postupno razvijati službe medicine rada za sve radnike, uključujući i one u javnom sektoru, u proizvodnim zadrugama, u svima privrednim granama i u svim poduzećima. Poduzete mjere službe medicine rada trebalo bi da odgovaraju i da budu prilagođene specifičnim rizicima u poduzećima.

2. Ako se ne mogu odmah formirati službe medicine rada u svim poduzećima, svaka članica će u konzultaciji s najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika, gdje one postoje, izraditi planove radi njihova uvođenja.

3. Svaka članica o kojoj je riječ u prvom će izvještaju o primjeni Konvencije, koji treba podnijeti u skladu s članom 22. Ustava Međunarodne organizacije rada, navesti planove što ih je izradila u skladu sa stavom 2. ovog člana i izložiti, u kasnijim izvještajima, napredak ostvaren u njihovoj primjeni.

Član 4.

Nadležni organ će konzultirati najreprezentativnije organizacije poslodavaca i radnika, gdje one postoje, o mjerama što ih treba poduzeti radi primjene odredaba ove konvencije.

Part II

Functions

Article 5

Without prejudice to the responsibility of each employer for the health and safety of the workers in his employment, and with due regard to the necessity for the workers to participate in matters of occupational health and safety, occupational health services shall have such of the following functions as are adequate and appropriate to the occupational risks of the undertaking:

- (a) identification and assessment of the risks from health hazards in the workplace;
- (b) surveillance of the factors in the working environment and working practices which may affect workers' health, including sanitary installations, canteens and housing where these facilities are provided by the employer;
- (c) advice on planning and organisation of work, including the design of workplaces, on the choice, maintenance and condition of machinery and other equipment and on substances used in work;
- (d) participation in the development of programmes for the improvement of working practices as well as testing and evaluation of health aspects of new equipment;
- (e) advice on occupational health, safety and hygiene and on ergonomics and individual and collective protective equipment;
- (f) surveillance of workers' health in relation to work;
- (g) promoting the adaptation of work to the worker;
- (h) contribution to measures of vocational rehabilitation;
- (i) collaboration in providing information, training and education in the fields of occupational health and hygiene and ergonomics;
- (j) organising of first aid and emergency treatment;
- (k) participation in analysis of occupational accidents and occupational diseases.

Part III

Organisation

Article 6

Provision shall be made for the establishment of occupational health services-

- (a) by laws or regulations; or
- (b) by collective agreements or as otherwise agreed upon by the employers and workers concerned; or
- (c) in any other manner approved by the competent authority after consultation with the representative organisations of employers and workers concerned.

Article 7

1. Occupational health services may be organised as a service for a single undertaking or as a service common to a number of undertakings, as appropriate.

2. In accordance with national conditions and practice, occupational health services may be organised by-

- (a) the undertakings or groups of undertakings concerned;
- (b) public authorities or official services;
- (c) social security institutions;
- (d) any other bodies authorised by the competent authority;
- (e) a combination of any of the above.

Article 8

The employer, the workers and their representatives, where they exist, shall cooperate and participate in the implementation of the organisational and other measures relating to occupational health services on an equitable basis.

Dio II.

FUNKCIJE

Član 5.

Osim odgovornosti svakog poslodavca za zdravlje i sigurnost radnika koje zapošljava i, vodeći računa o potrebi da radnici sudjeluju u odlučivanju o svemu što se odnosi na zdravlje i sigurnost na radu, službe medicine rada će od funkcija koje odgovaraju i koje su prilagođene profesionalnim rizicima u dotičnom poduzeću imati one koje se odnose na:

- a) identifikaciju i procjenu rizika od štetnosti za zdravlje na radnom mjestu,
- b) nadgledanje činilaca u radnoj sredini i radnom procesu koji mogu ugroziti zdravlje radnika, uključujući sanitarne uređaje, restorane i stanove, u uvjetima kad ih poslodavac osigurava,
- c) davanje savjeta o planiranju i organizaciji rada, uključujući oblikovanje radnog mjesta, o izboru, održavanju i stanju strojeva i druge opreme te o supstancijama koje se koriste pri radu,
- d) sudjelovanje u izradi programa za poboljšanje načina rada te u testiranju i procjeni nove opreme sa zdravstvenog aspekta,
- e) davanje savjeta u oblasti zdravlja, sigurnosti, higijene rada, ergonomije te u pogledu osobnih i kolektivnih zaštitnih sredstava,
- f) praćenje zdravstvenog stanja radnika u odnosu na rad,
- g) kontinuirano unapređenje prilagođenosti rada radnicima,
- h) sudjelovanje u mjerama stručne rehabilitacije,
- i) suradnju u informiranju, stručnom osposobljavanju i obrazovanju u oblasti medicine rada, higijene rada i ergonomije,
- j) organiziranje prve pomoći i hitnih intervencija,
- k) sudjelovanje u analizi ozljeda na radu i profesionalnih bolesti.

Dio III.

ORGANIZACIJA

Član 6.

Radi uvođenja službe medicine rada, donijet će se:

- a) zakoni ili propisi, ili
- b) kolektivni sporazumi ili drugi sporazumi između zainteresiranih poslodavaca i radnika, ili
- c) će se bilo na koji način što ga odobri nadležni organ nakon konzultiranja predstavničkih organizacija zainteresiranih poslodavaca i radnika uvesti takva služba.

Član 7.

1. Službe medicine rada mogu se organizirati, prema slučaju, kao službe koje opslužuju samo jedno poduzeće ili kao službe koje opslužuju više poduzeća, prema potrebi.

2. Službe medicine rada, u skladu s nacionalnim uvjetima i praksom, mogu organizirati:

- a) zainteresirana poduzeća ili grupe poduzeća,
- b) javni organi ili državne službe,
- c) ustanove socijalne zaštite,
- d) svaki drugi organ kojeg ovlasti nadležni organ,
- e) kombinacija navedenih subjekata.

Član 8.

Poslodavac, radnici i njihovi predstavnici, gdje postoje, surađivat će i sudjelovati u provođenju organizacijskih i drugih mjera koje se odnose na službu medicine rada, na ravnopravnoj osnovi.

Part IV

Conditions of Operation

Article 9

1. In accordance with national law and practice, occupational health services should be multidisciplinary. The composition of the personnel shall be determined by the nature of the duties to be performed.

2. Occupational health services shall carry out their functions in co-operation with the other services in the undertaking.

3. Measures shall be taken, in accordance with national law and practice, to ensure adequate co-operation and co-ordination between occupational health services and, as appropriate, other bodies concerned with the provision of health services.

Article 10

The personnel providing occupational health services shall enjoy full professional independence from employers, workers, and their representatives, where they exist, in relation to the functions listed in Article 5.

Article 11

The competent authority shall determine the qualifications required for the personnel providing occupational health services, according to the nature of the duties to be performed and in accordance with national law and practice.

Article 12

The surveillance of workers' health in relation to work shall involve no loss of earnings for them, shall be free of charge and shall take place as far as possible during working hours.

Article 13

All workers shall be informed of health hazards involved in their work.

Article 14

Occupational health services shall be informed by the employer and workers of any known factors and any suspected factors in the working environment which may affect the workers' health.

Article 15

Occupational health services shall be informed of occurrences of ill health amongst workers and absence from work for health reasons, in order to be able to identify whether there is any relation between the reasons for ill health or absence and any health hazards which may be present at the workplace. Personnel providing occupational health services shall not be required by the employer to verify the reasons for absence from work.

Part V

General Provisions

Article 16

National laws or regulations shall designate the authority or authorities responsible both for supervising the operation of and for advising occupational health services once they have been established.

Article 17

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 18

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

Dio IV

UVJETI FUNKCIONIRANJA

Član 9.

1. U skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom, službe medicine rada trebalo bi da su multidisciplinarne. Sastav zaposlenih mora se određivati ovisno o prirodi zadataka koje treba izvršavati.

2. Službe medicine rada izvršavat će svoje zadatke u suradnji s ostalim službama u poduzeću.

3. Poduzet će se mjere, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom, kojima bi se osigurala odgovarajuća suradnja i koordinacija između službe medicine rada i ostalih organa koji se bave zdravstvenim uslugama.

Član 10.

Osoblje službe medicine rada će u odnosu na funkcije nabrajene u članu 5. imati potpunu profesionalnu nezavisnost u odnosu na poslodavce, radnike i njihove predstavnike, kad postoje.

Član 11.

Za osoblje u službama medicine rada ovisno o prirodi zadataka koje treba izvršiti, nadležni organ će, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom, utvrditi potrebne kvalifikacije.

Član 12.

Praćenje zdravstvenog stanja radnika na radu ne smije dovesti do smanjenja njihove zarade, mora biti besplatno i, koliko god je to moguće, obavljati je u radno vrijeme.

Član 13.

Svi radnici moraju biti informirani o zdravstvenim opasnostima na radu.

Član 14.

Poslodavci i radnici moraju obavijestiti službu medicine rada o svim činiocima u radnoj sredini za koje znaju ili za koje sumnjaju da se mogu nepovoljno odraziti na zdravlje radnika.

Član 15.

Službe medicine rada moraju biti informirane o učestalosti oboljenja među radnicima i odsutnosti s posla iz zdravstvenih razloga, kako bi bile u mogućnosti utvrditi postoji li veza između povoda bolesti ili odsutnosti i opasnosti za zdravlje koje mogu biti prisutne na radnom mjestu. Od osoblja službe medicine rada poslodavci ne mogu tražiti da pruže dokaze o osnovanosti razloga za odsutnost s posla.

Dio V.

OPĆE ODREDBE

Član 16.

Nacionalnim zakonodavstvom ili propisima odredit će se organ ili organi odgovorni za nadzor nad radom i savjetodavnu pomoć službama medicine rada od trenutka kad se one uvedu.

Član 17.

Formalne ratifikacije ove konvencije bit će saopćene generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada, koji će ih registrirati.

Član 18.

1. Ova će konvencija obavezivati samo članice Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrirao generalni direktor.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 19

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 20

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 21

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 22

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 23

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides—

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 19 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 24

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

The foregoing is the authentic text of the Convention duly adopted by the General Conference of the International Labour Organisation during its Seventy-first Session which was held at Geneva and declared closed the twenty-seventh day of June 1985.

2. Ona će stupiti na snagu dvadeset mjeseci nakon što generalni direktor registrira da su je ratificirale dvije članice.

3. Nakon toga, ova će konvencija stupiti na snagu za svaku članicu dvanaest mjeseci od dana kad njezina ratifikacija bude registrirana.

Član 19.

1. Svaka članica koja je ratificirala ovu konvenciju može je otkazati nakon proteka deset godina od dana prvobitnog stupanja na snagu Konvencije, aktom dostavljenim generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji ga registrira. Otkaz će stupiti na snagu tek godinu dana od dana registracije.

2. Svaka članica koja je ratificirala ovu konvenciju, a u roku od godinu dana nakon proteka desetogodišnjeg razdoblja navedenog u prethodnom stavu, ne iskoristi mogućnost otkaza predviđenu u ovom članu, obavezuje se za novo razdoblje od deset godina i nakon toga, može otkazati Konvenciju nakon proteka svakog razdoblja od deset godina, uz uvjete predviđene ovim članom.

Član 20.

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada upoznat će sve članice Međunarodne organizacije rada s registracijom svih ratifikacija i otkaza što mu ih dostave članice Organizacije.

2. Upoznajući članice Organizacije s registracijom druge ratifikacije koja mu bude saopćena, generalni direktor će skrenuti pažnju članicama Organizacije na datum stupanja na snagu ove konvencije.

Član 21.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada dostvit će generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda, radi registracije, u skladu s članom 102. Povelje Ujedinjenih naroda, kompletne obavijesti u pogledu svih ratifikacija i otkaza što ih je registrirao u skladu s prethodnim članovima.

Član 22.

Uvijek kad se bude smatralo nužnim, Administrativni savjet Međunarodnog biroa rada će Generalnoj konferenciji podnijeti izvještaj o primjeni ove konvencije i razmotriti poželjnost unošenja u dnevni red Konferencije pitanja potpuna ili djelomičnog revidiranja Konvencije.

Član 23.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se ova konvencija potpuno ili djelomično revidira i ako novom konvencijom nije drugačije predviđeno:

a) ratifikacija od strane jedne članice nove konvencije kojom se vrši revizija, povlači trenutni otkaz ove konvencije, bez obzira na odredbe člana 19, ako i kada nova konvencija kojom se vrši revizija stupa na snagu,

b) od dana stupanja na snagu nove konvencije kojom se vrši revizija, ova konvencija prestaje biti otvorena članicama za ratifikaciju.

2. Ova će konvencija u svakom slučaju ostati na snazi u svojem sadašnjem obliku i sadržaju za one članice koje su je ratificirale a nisu ratificirale Konvenciju kojom se vrši revizija.

Član 24.

Tekstovi ove konvencije na francuskom i engleskom jeziku jednako su pravovaljani.

Prethodni tekst autentični je tekst Konvencije koju je po svim propisima usvojila Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada na 71. sjednici, održanoj u Genevi i zaključenoj 27. lipnja 1985.

In faith whereof we have appended our signatures this
twenty-seventh day of June 1985.

U potvrdu tome ovaj tekst su 27. lipnja 1985. potpisali

The President of the
Conference,
M. Eannaceur, (s)

Predsjednik Konferencije
M. Eannaceur, v. r.

The Director-General of the
International Labour Office,
Francis Blanchard, (s)

Generalni direktor
Međunarodnog biroa rada
Francis Blanchard, v. r.

Član 3.

O provedbi ovog zakona brinut će se savezni organ uprave nadležan za rad, zdravstvo, boračka pitanja i socijalnu politiku.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom listu SFRJ” – Međunarodni ugovori.